

I. megoldás: Egy szám akkor osztható 5-tel, ha az utolsó jegye 0 vagy 5.

Az

$$N = 1^n + 2^n + \dots + 8^n$$

összeg utolsó jegyét az egyes tagok utolsó jegyei összegének utolsó jegye adja.

Könnyű belátni, hogy

1. 1-gyel bármely szám, 6-tal pedig bármely páros szám szorozva, annak utolsó jegye nem változik (...0 · 6 = ...0, ...2 · 6 = ...2, ...4 · 6 = ...4, ...6 · 6 = ...6 ...8 · 6 = ...8),

és 2. bármely 1-re ill. 6-ra végződő szám minden pozitív egész kitevőjű hatványa 1-re ill. 6-ra végződik.

3. Az 5-re (és 0-ra) végződő számok kivételével bármely páratlan ill. páros szám $4k$ -adik hatványa (ahol $k = 1, 2, \dots$) 1-gyel ill. 6-tal végződik. Mivel a hatvány utolsó jegye csak az alap utolsó jegyétől függ, azért elég állításunkat csak 1-jegyű számokra igazolni. A 2. pont alapján

1 minden hatvány	1,	$2^{4k} = 16^k$	végződése	6,
$3^{4k} = 81^k$	végződése 1,	$4^{4k} = 16^{2k}$	«	6,
$7^{4k} = 2401^k$	« 1,	6^{4k}	«	6,
$(9^{4k} = 81^{2k})$	« 1),	$8^{4k} = 4096^k$	«	6.

A 3. és 1. pont alapján következik:

Minden szám $(4k + 1)$ -edik hatványának utolsó jegye megegyezik az alap (azaz első hatványának) utolsó jegyével. Eszerint tehát elég a $4k - 3$, $4k - 2$, $4k - 1$ és $4k$ alakú kitevőkre ($k = 1, 2, \dots$) vizsgálni a végződéseket.

Az n kitevő alakja	A v é g z ő d é s e k r e n d r e							
$4k - 3$	1	2	3	4	5	6	7	8
$4k - 2$	1	4	9	6	5	6	9	4
$4k - 1$	1	8	7	4	5	6	3	2
$4k$	1	6	1	6	5	6	1	6

A végzések összege az egyes sorokban 36, 44, 36, 32, vagyis N utolsó jegye 6, 4, 6, 2 és így 5-tel osztva a maradék rendre 1, 4, 1, 2.

Kovács László (Debrecen, Ref. g. III. o. t.)

II. megoldás: 1. Ha $n = 2k$ alakú, akkor

$$N = 1 + (5 - 1)^k + (10 - 1)^k + (15 + 1)^k + 25^k + (35 + 1)^k + (50 - 1)^k + (65 - 1)^k.$$

Most két alesetet kell megkülönböztetni:

a) k páros, akkor a binomiális tétel figyelembevételével $N = 5A + 7 \cdot 1 = 5(A + 1) + 2$,

b) k páratlan, akkor ugyancsak a binomiális tétel alapján

$$N = 5B + 1 - 1 - 1 + 1 + 1 - 1 - 1 = 5B - 1.$$

2. Ha $n = 2k + 1$, akkor

$$N = 1 + (2^{2k+1} + 8^{2k+1}) + (3^{2k+1} + 7^{2k+1}) + (4^{2k+1} + 6^{2k+1}) + 5^{2k+1}.$$

De ismeretes, hogy $(a^{2k+1} + b^{2k+1})$ mindig osztható $(a + b)$ -vel, és így a második, harmadik és negyedik tag osztható 10-zel, az utolsó tag pedig 5-tel. Tehát ez esetben

$$N = 5C + 1.$$

Balaton Ferenc (Bp. III., Árpád g. III. o. t.)

Megjegyzés: Mindkét megoldásnál nemcsak azt bizonyítottuk, hogy N nem osztható 5-tel, hanem még a maradékot is meghatároztuk aszerint, amint az n kitevő 4-gyel osztva 1, 2, 3 vagy 0-t ad maradékul.